

Megjelenik a Társalkodóval együtt minden héten kétszer: t. i. vasárnap és csütörtökön. Előfizetheti helyben a szerktő's kiadó tulajdonosnál uri utca 453. dik szám alatti Trattner - Károlyi ház első emeletén, egyebütt pedig minden királyi posta-hivatalnál. Az ausztriai birodalomba vagy más külföldi tartományokba kívántató példányok iránt csupán a bécsi cs. főpostahivatal utján történhetik a megrendelés. Az Értesítőben mindenféle hirdetés félélyéteték's pontosan közöltetik.

F. évi ápril. 1-jétől június végeig terjedő évnegyedes. 2 fr. 30 pengő kr. előfizetést főleg a beállandó Országgyűlés miatt elfogad a Jelenkor szerkesztősége.

FOGLALAT. Magyarország és Erdély: Budapesten ápril. 19-kei ünnepély, főhg. Nádorunk újra Bécsbe utazott; Kubinyi Ágost. múzeum igazg. Általános megváltás; kisd. ovó int. folyóirat; nemzeti színházi zene pályadíjra 22 darab verseny hangművek. Esztergom. követutató gyűlés (Kulpa-szabályozás, fümei vasút, kir. városok, káptalanok országgy. ország. hivatalok, népnevelés, nemesség fegyverben gyakor. követi szállás, napidíj, eskü, nemz. színház, Erdély visszacsatoltatása, szőlőszabadság. 16 szept. város 'sat.) Mosonyi vgyei követutató-sítás (magy. nyelv dipl. polczra emelt. kapuzám-összken-tés, sóár, vallási sérelem, táblai napló, katonai kihágások fékezése, orsz. pénztár's házi adó elvállalva, fümei vasút, orsz. gyűl. rend biztosították. 16 szept. város, Lajta-Bruk 'sat.) Komárommegyei követutató-sítás (szőlés szab. népneve-lés, hazai nyelv, vallásérelem, hadiadó évenkénti országgy. napló, országiszinei címere, kir. tábla, orsz. hivat. honfusi-tás, bécsi concursus, fümei vaspálya 's vízi ut'sat.) Szatmár-megyeyi közgyűlés (előleges censura nem kell, Debreczen körlevele 's egyéb közgyűl. tárgyak) Marmarosí követutató-sítás vége.

Spanyolország: Cortes megnyitása, ministerség-módosi-tási bir, biganybányák Rotschild kezében.
Portugália: Angliával még semmi szerződés; a' püspökök kevesbítettése tervben.
Anglia: Nagy kivándorlás készül, Chinából hírek, Napier győ-zedelmé, új merény a' királyné 's Peel ellen, évnegyedes bevétel 'sat.
Franciaország: Coburg hg. Párizsban; pótlék a' guadelou-peí nyomorru; Dorsat 's Lamartine beszéd. kelete, Cab-tera, Algír hírek. Értesítő.

Magyarország és Erdély

Fels. urunk születésnapját tegnap Budapest szokott szíves alattvalói lelkesedéssel ünneplte. Már regg. 5 1/2 kor számos álgyulövés tudatá a' két testvér várossal 's környékkel a' napjeleségét, 6 órakor pedig harsogó katonai zenekar vonult végig utcáinkon ez öröm tanujelül. A' tudom. egyetemi 's kegyes iskolai sz. egyházban végezvén, buzgó fohászaik a' tanuló ifjuság előjáróival, a' Koudelka ezredbeli 2, Este ezredi 1 zászlóalj, polgári vadász-század, pattantyusság 's dzsidás tűzörcsapattól környezetet főtemplomba sereglének az egyházi 's világi tisztathóságok, hol dömötöri Németh György pr mutatta be az áldozatot legjobb fejedelmünkért, melyet 3szori üdvölvés zára be számos álgyurobaj-kisérettel 's a' vakok pesti intézete növendékei által magyarul elzengett népdal; Budán pedig Ceccopieri ezred két zászlóalja 's a' granátos osztály tisztelgése, puskaropogásai, 's a' bástyafoki pattantyúk sokszoros dörge-dezési közt minden polgári 's katonai tisztathóságok jelenlétében m. Karner Antal püspök fényes egyházi szolgálattal terjeszté föl az egek urának fels. uralkodónk minden boldogságaért 's boldogittatásukért a' nemzet főszínterébe kívánatit 's ohajtásit. Az örömműn-p díszét kitünőleg emelte a' borúlan ég, 's tavaszi kellemes langyával áldást hintő napfény is. — Fens. főhg. Nádorunk f. hó 17-ken reggel gőzhajón Bécsbe utazott.

Fens. főhg. -nádorunk f. ápril. 12-én, figyelembe vevén, felső-kubini és nagyolaszi Kubinyi Ágoston több megye tbirájának jeles tulajdonit 's tehetségét, mint szünte ösméreteit 's azon a' külföld részéről is méltányolta-tott igyekezetét és szeretetét, mellyel a' tudományok 's ezek szerzésire 's előmozdítására vezető segédzserek iránt (millyek különösen a' hazát érdeklő hajdan-'s jelenkori nevezetes tárgyak 's a' természet és művészet műveiből álló gyűjtemények) viseltetik; nemkülönb- 1821-től fogva 1842-ig Nógrád vgyében eleinte aljgy-zői, utóbb főbiztosi hivataloskodása által nyilvános elismeréssel 's polgártársai bizodalmanak tanusítványi-val a' közjó előmozdítására tett szolgálattit, őt a' nemzeti Múzeum igazgatójává méltóztatott kegy. kinevezni. Melly méltó kitüntetésén a' közszereteti 's tiszteletü férjfunak a' tudományok 's művészetek baráti főleg ha-zai szempontbul a' legőszintébb lérvéssel örvendenek!

Általános megváltás.

Elmondám előbbi számban az okokat, mik nézetem szerint a' megváltás körül alkalmazandó kényszerítésége mellett szólnak, — elmondám azt is, miért nem tartom elégségesnek a' megváltásra nézve törvény által

csak azt rendelni el, hogy azon esetekben, midőn a' jobbágy urbéri tartozásainak bíróilag meghatározandó annyitörjöt (aequivalensét) tőkében letenni kész, a' földesur ezt elfogadni köteleztessék, 's ekép a' jobbágy hűbéri adózásaival fölmentessék; szóval, elmondám okaimat: miért kívánok általános megváltást, miszerint a' hűbéri kötelezések az egész országban minden urbéri telekrej nézve szüntessenek meg. Hát-ra van hogy a' módruul szóljak, melly által e' czélt elérhetőnek vélem. Szerintem e' végre elég volna olly törvény hozatala, hogy a' földesur kárpótlásul vegye a' jobbágytelek tizedrészét vissza.

Tegyünk egy kis számítás. Vegyünk föl egy 18 hold földből, 's 6 hold rétből álló jobbágytelket; tegyük föl hogy a' szántóföldek minden bevetett egy szem után tíz szemet adnak. Számítsuk e' föltét szerint: mi jövedelme van e' telekből a' földesurnak? 1ször 54 igás napszám (ide értve a' hosszufuvar helyébe tett két napi robotot is) egy napszámot 24 p. krra böcsülvén (mi bizonyval elég, ha megfontoljuk, mikép a' robotok egy harmadrésze téli időre hagyandó, 's mikép a' munkákat halmozni az újabb törvény szerint nem szabad, 's a' heti szakmány kétszerzése is csak ritka kivétint van megengedve) a' robotbeli jövedelem készpénzben fölvetve (54×24=1296 kr.=21 ft. 36 kr.) 21 fr. 36 kr. 2szor 1 p. f. füstpénz. 1 fr. 3szor. Kilenczed. Példánkban a' kilenczed alól föl lesz mentve a) a' belső telek=1 hold. b) a' rét=0 hold. c) az ugarföld-ek=7 hold. Összesen tehát kilenczedtől ment 14 hold; mert a' törvény a' belső telket, a' réteket 's harmadik dűlőbeli (ugar) földeket kilenczedtől mentesiti. Járni fog tehát a' kilenczed 10 holdtul. Már: ennek termése föltétünk szerint 100 köből, minek kilenczede = 11 1/3 köből, és ennek ára (őszit, tavaszit, egybe 's középáru 1 f. 30 krt. véve) 16 ft. 40 kr. 'S így a' földesur összes jövedelme 39 fr. 16 kr. — Mert a' faizástul vagy nádlástul járó robotot nem vehetni számba, mint-hogy faizással, 's nádlással nem mindenütt bir a' jobbágy, 's mivel ott, hol e' czím alatt robot szolgáltatnak, a' földesur faizási vagy nádlási javazatot ad érte a' jobbágy-nak. És általában nagy kérdés marad — közbevető-leg hozva föl e' tárgyat — mikép a' faizási 's nádlási ügy elintéztetni? értem akkor, ha a' hűbéri viszonyok megszűnendnek. Mert annyi bizonyos, hogy, ha a' földesur az erdőt kiirtja, és szántóföldd alakítja, vagy, ha a' tavat ki akarja száritani, 's föld vagy rétkint használni, ebben őt a' jobbágy-ság nem hátráltathatja. Mi legyen tehát annak alapja, hogy a' földesur, míg az erdő áll, faizást, vagy míg a' tó ki nem száritatik, nádlást adni köteleztetik — bajos volna tisztán meghatározni, hacsak a' folytonos szokás nem adatik okul. Azonban hagyjuk e' rekeszleg (per parenthesis) közbeszött kérdést, annyival is inkább, minthogy a' faizásért 's nádlásért járó szakmányok ugys legkisebb részét tessik a' hűbéri szolgálatoknak, 's térjünk tárgyunkra. —

A' földesur valóságos jövedelme tehát példánkban középszámítás szerint 39 f. 16 kr. p. Ezt kellene tehát a' jobbágy-nak megváltakozáskor pótolni. Már lássuk kis-sé: mennyire menne a' visszaadandó telki-tizedrész jövedelme? Példánkban a' 24 holdas telekből visszaadának két hold és 1/3. Ennek föltétünk szerinti termése — 24 köből, minek ára, (ismét tavaszit, őszit egybe — 's középáru 1 f. 30 p. véve) — 36 ft. p. A' jövedelem mostani értéke, 's a' helyette adandó váltásérték közti különbség tehát 3 ft., 16 kr. p. De most vegyük még tekintetbe a' földesurnak kötelességeit, vagyis azon terheket, mellyek urbéri telkeitül járó jövedelmeivel törvényszerint egybekapcsolatvák. Nemde a' földesur köteles az urbéri pörök elintéztetése végett uriszékeket tartani? Vessen kiki számot magával: mennyibe kerül-

nek azok? Továbbá a' földesur köteles a' jobbágyok közt igazságot szolgáltatni; és ennél fogva mint szinte azurbériség körüli ügyek miatt is kénytelen ügyészt díjazni. 'S ezt épen semmibe sem vennők? semmibe azon terhet, miszerint a' földesur jobbágyai árvájának tömegére gondot viselni, a' község számadását átvizsgálni tartozik? Bizonyval e' terheket, mikül a' földesur a' hűbériség megszűntével természetesen menekülend, szinté számba kell venni. A' kényszerített megváltás kérdése tulajdonképp kárpótlás melletti kisajátítás kérdése. És vajjon a' kisajátításnál nem kell e' figyelembe venni, hogy az, kitül valamely jószág vagy jövedelem kisajátítatik, a' kisajátítási intézkedés által milly hasznokban részesül, 's milly terhektül menekszik? Nézetem szerint erre igenis tekintettel kellene lenni. És az északamerikai tartományok csakugyan illy elvből indultak ki. Ott ugyan is több status kisajátítási törvényei rendelik, hogy midőn valakitül akár csatorna-ásás akár vasut építés miatt valamely föld kisajátítatik, ne csak az számítottassék föl, mennyi jövedelme volt legyen ama földéből középszámítás szerint a' kisajátításig, hanem az is: mennyi haszna leend az ásandó csatorna vagy építendő vasutbul az által, hogy birtokában nagyobb lesz a' közlekedés, hogy terményit könnyebben szállíthatja a' vásár helyére 'sat. 'sat. És valamint én az északamerikai statusok törvényinek ezen rendelkezését igen czélirányos 's méltányosnak tartom: ugy azt hiszem, hogy nekünk is a' földesuri jövedelmek kisajátítása iránt hozandó törvényünkben hasonló elvből kell kiindulnunk. Aztán: figyelmezzünk arra is, hogy az urbéri szakmányok értéke már is csekély és csekélyebb lesz naponkint, 's annyiba semmikép sem számíthatatik, mint az önkéntes szerződés által nyert napszámi munka. Hiszen közmondássá vált már a' lassan dolgozó munkásrul: ugy iparkodik, mintha ur dolgában járna. És semmi kényszerítés sem fogja többé eszköz- leni azt, hogy hűbéri szolgálat — de csak leglátványosab- bul is — értékegyenlőségre hozassék az önkéntessel.

Főnebbi példamba foglalt számítás ellen előre sejttem azon ellenvetést, hogy az ország vidékeiben nem egyenlő, sőt nagyon is különböző a' földek minősége természet nézve, következéleg a' tiszsem-termésre épített számvetés sok helyütt meg nem fog állani. De erre az megjegyzésem, hogy — hol kevesebb a' termés ott a' kilenczedbűli jövedelem is aránylag kisebb, következé- ve a' telek tizedrészének visszaadása általi pótlás aránylag fog minden vidéken növekedni vagy csökkenni a' természettel. Mi pedig a' szakmányokat illeti: közön- ségesen tudva van, hogy ezek az országnak ép azon vidékei drágábbak, hol jobb a' föld minősége, 's így e' tekintetben is a' számítás alkalmasint kiegyenül és ha a' pótlás nem lesz is épen ex asse, bizonyval több mint ex dodrante lesz; szóval a' vidékek miatti különbségek a' pótlásra nézve olly csekély különbségeket fog- nak szülni, hogy ezeket a' „minima non curat praetor“ mondás szerint bátran kihagyhatandjuk a' számításbul.

Végül álljon itt még egy kis megjegyzés a' lege- lőru. Hogy ezt a' váltásai számításbul egészen kiha- gyám, az olvasó természetesen fogja találni, ha meg- fontolja, hogy a' borju 's vajbéli adózást az újabb tör- vények végkép megszüntetvén, a' földesurnak a' jobbá- gyi legelőbűli ugys semminemű különös jövedelme nem jár, 's így nincs miért pótlást rendelni. Ohajtom egyéb- iránt, hogy a' tárgy, mit én itt rudi penicillo a' közön- ség elé állítottam, az időszi szi utján minél bővebben megvitattatván, az országlati hatalmaknak is nagyobb figyelmét vonja magára, miszerint végre mi is kibonta- kozhassunk lassanként czélszerű ok és móddal a' pol- gárisult világ által egy szóval kárhoztatott hűbériség ipargátló viszonyaibul. S.

A' kisdedovóint. M. t. egyes. időhöz nem szabott füzetenként megjelenendő folyóiratot indítja meg illy cím alatt: „Közlemények a' kisdedovás és elemi nevelés köréből,“ melynek Iső füzete most hagyta el a' sajtót. Tartalma: I. Kisdedovás országos szempontból tekintve (K. L.) II. A' tolnai kisdedovó-képező, s példány kisdedovó intézet leírása (Wargha Istvántól. III. Kivonatok az Amerikában követett nevelési és tanítási rendszerről (bold. Sréter János hagyománya). Ára ezen 66 lapra terjedő füzetnek egy ezüst huszas. Kaphatni Pesten alulirtnál (Borzutca 219. sz. a. Boronkay házbán) s minden könyvárusnál. Kaackovics Lajos egyesületi titkok.

(Nemzeti színház.) Alulirt által Vörösmarty Mihály „Szózat“ árá a' legjobb népmelodióért kitétt 20 darab arany pályadíjra kiszabott határnapra köv. jelíges zeneművek érkeztek be: 1) Válasz helyett hangszert ragadatok. 2) Ki mer, nyer. 3) Minden ember legyen ember és magyar, a' kit a' hon tart, s egével betakar. 4) A' csüggedetlen bukják bár, dícső. Vörösmarty. 5) Et voluisse sat est. 6) Szomorú a' magyar nóta háromszáz esztendő óta. Erdélyi. 7) De hont szeretni o magyar! Székács. 8) Czelt egyedül az érhet, kit a' közjó vezet. 9) A' valódi nemzeti költésnek, csak nemzet keblében lehet és kell szárnyára kelnie. 10) Mi bánt, hogy néha dalban zenged fájdalmaidat? Zichy Antal. 11) Hangjait segíti a' pacsirta, Mellynek dalját a' természet irta. Szelestey László. 12) Sirva vígád a' magyar. 13) Királyhoz hív légy, szeresd hazádat. 14) Melly boldogság smilly dícső érzet o lly nemzet tagjának lehetni, melly még dalában is hazája dícsőségét és szabadsága érzetét ömledézheti. 15] A' dal ered szívből s szívhez vágy újra röpülni. Kőlesey. 16] Cultura Patriae decus. 17] Nyilván jelentjük, hogy hazát keresünk. Pál apost. Zsid. XI. — 14—18] Alarez. 19] A' dal ered szívből s szívhez vágy újra röpülni. Kőlesey. 20] Zay-Ugróczról n. Trencsény megyéből Sz. . . ezy Károlytól jelíges levél nélkül. 21] Legyen ember minden ember. 22] Légy híve rendületlenül hazádnak oh magyar! Vörösmarty. Ezen zeneművek az e' végre megkérendő műbírák által megvizsgáltván, közülök a' jelesbek ki fognak szemeltetvén, a' nemzeti színház személyzete által betanultván, a' nemzeti színház nyilvánosan előadni; és előadásuk után a' legjobbnak a' 20 darab arany pályadíj ugyancsak az említett műbírák által odaítélteni. A' műbírák arra is fognak ügyelni, hogy a' kiszemelt zeneművek egyenlő szeretettel és szabadsággal tanultassanak be, s adassanak elő. A' szerzők neveit magokban foglaló jelíges levelek alulirt, a' nemz. színházi rendezők és titkokok által lepecsételtvén, őrizet végett a' nemzeti színházi könyvtárnoknak adattak át. A' műbírák nevei, a' kiszemelő zeneművek és előadásuk napja később fog a' n. é. közöns. tudtára adadni. — Bartay Endre nemz. színház-igazg.

A' nemzeti színházhoz kívánatik egy gyakorlott drámai sugó, 30 pgő forint havidíj mellett. Kik e' foglalkozásban magokat eléggé jártasoknak és ügyeseknek hiszik lenni, f. évi majus 16kán a' nemzeti színházban tartandó próbatételre saját költségeken jelenjenek meg; közülök a' legalkalmasbik azonnali szerződésre tarthat számot. Pesten, april 14ikén 1843. Szigligeti titkok.

♂ Esztergom megye közgyűlése. Apr. 4—7d. tartatott m. Uzovics János f. helytartó ur elnökle alatt. Öröm közt olvastatott legelő fels. királyunk országgyűlést hirdető levele, mire folytatólag a' követutasítás tervét mutatá föl a' választmány, melly is tárgyalatván illy eredményt szült: 1) Mindenek előtt a' kereskedés rugtatását kötelezetnek követink országgyűlésen szorgalmazni, nevezetesen az utaknak országszerte és Kulpa folyam szabályoztatását, s a' flumei vasutat sürgetni, nem különben előleg a' nemzeti bank is elvileg elfogadtatott. 2) A' kir. városok szabályoztatását illetőleg rendeltetett: hogy ezután ne a' kir. kamarától, hanem a' h. tanácstól függjenek, egy ő föls. által nevezendő királybíró kormánya alá rendeltessenek (több kisebb városnak egy illy főnöke lehetvén) a' választott polgárság száma néparányhoz képest határozassék meg, minden 3 évben tisztújítás alá essék a' tanács és választottság, midőn minden kijelölés nélkül szavazattal birjon minden polgár 's a' ki a' város határán ingatlan vagyonnal bir; közigazgatási tanácskozásnál jelen lehessenek a' választottak, a' város közügyeinek tárgyalatásakor pedig nyilvános legyen az ülés; s nemesek polgári javaiokról is nemesi végintézetet alkothassanak; s ha szabályozva leendnek a' kir. városok, szavazat engedessék nekik az országgyűlésen is oly arányban, hogy a' vármegyéken tulnyomóságuk ne legyen; országgyűlési követül küldhessenek a' műiparúzó polgárrendből is nemesek a' tanácsból, mert a' városok tulajdonképen is a' műipart képviselik. 3) A' káptalanok országgyűlési szavazatát illetőleg Esztergom megye RR. elismerik, hogy az egyházi rendűeknek igen

is érdekében áll alkotványszerűleg érezni és küzdeni, miért is nekik mint alkotványörök és bajnokoknak az 1608. t. cz. értelmében szavazat határozatott, semmikép sem tudváu a' KK. és RR. helyeselni azon modort, melly szerint törvény más törvény nélkül semmül meg. Valóban szomorú jövendőt jósolhatni törvényinknek, ha a' törvényhozótest maga sem tartandja magát a' törvényekhez, hanem jogokat önkényesen mellőz, csoda lesz é azután, ha országszerte gyöngé labon áll a' törvények végrehajtása! e' fölkiállításához (a' p. hirtlap után) világos commentart tüntettek legújabbban is a' tiszai megyék. Szent legyen a' törvény, áldott lesza' hon! 4) Az idegen boroktól vámot szedvén a' kir. városok, illyes accisák a' borhitel kedviért ugyan megszenvedhetőnek találtattak, a' mennyire azonban némely kivált felső városaink e' részben tulságoskodván a' belföldi kereskedést gátolják, korlátok közé lesznek szoritandók. 5) Torontálmegye fölhlivása értelmében utasításul adatott, hogy országgyűlésileg közhivatalokra senki se választassék meg, mielőtt a' követek utasítást vennének, s azért 6) törvény alkottassék, melly szerint az ország által választandó főhivatalokra jelöltendők nevei eleve a' törvényhatóságokhoz küldessenek utasítás végett. 7) Koronáörnek ezuttal Ürményi F. ő exja választani határozatott. 8) Népevelést illetőleg köz e' megye RRnek ohajtása, hogy népünk egész lelkesüléssel neveltessék; és pedig népevelésünk alapja a' keresztény hitvallás és erkölcsiség legyen az egyháziak igazgatása felügyelése alatt; pörnépünk taníttassék olvasás, írás, számvetés, gazdaság, urbérre s mindazon ismeretekre, mellyek népünket jámbor, serény, művelt, következőleg megelőgült, erős, virágzó nemzetté alakítsák, Iskolamesterinknek és segédeknek tisztos állás, kellő tartás, főleg pedig a' tanítói és jegyzői hivatalnak (ebben lappangván népevelésünk tengőseinek fő oka) külön választatása szorgalmaztassék. Senki tanító ne lehessen, hanem csak ki magyarul tud s praeparandiát végze. Iskoláit minden helységben az illető földesuraság a' községgel egyetemben köteles állítani és főtartani. Felső iskolákban minden tanulmány magyar nyelven taníttassék. 9) Veszprém szavakint a' nemességnek időszakonkinti fegyvergyakorlása kieszközölendő. 10) Különösen a' Ludoviceának 3 év alatti megnyitása mult országgyűlési szellemben sürgetendő. 11) A' kiskatonai nevelő intézetekbe a' magyar nyelv behoztatandó. 12) Pozsony megye nézete és az igazság értelmében Esztergom megye követeinek szállását fizetendi, valamint 13) a' jövő országgyűlési napidíjakat is ekkorra megajánlá. 14) Azonban ha a' választandó követ tisztviselő lenne, fizetése az adózók javára marad. 15) Követeink választmányilag szerkesztett eskü által kötelezendik le magukat király, haza, alkotvány és küldőjük iránti hűségre. 16) Tolnamegye fölshíltására, az igazság és részvét sarkalása következtében ő föls. felirással és országgyűlésileg lelkesen megkéretni határozatott, hogy oroszországi kath. feleink sorsát fels. befolyásával orvosolni kegyeskedjék. Tolnának melegsavát legkivált föléleszté pápa ő szentsége hason tárgy fölötti allocutioja. Soha sem is téveszté hatását az anyaszentegyház fejének szözata, melly igazságon épült, szeretettől tündöklött, s az emberiség becsületére s közjávára és üdvösségére irányoztaték. Az allocutio ugyancsak bibornokok közt hangoztaték, de varázs-szárnnyakon szálla kelet és nyugotnak, meghatotta a' rengeteget és oceztant, meg a' szíveket, s Magyarországbán egy mint egész Európában borzalom s ellenszenv mutatkozik az orosz zsarnokság ellen. Mint értettük, protestans atyánkfiai is irtózzal kárhoztatják az orosz zaklatásokat s méltán rettegünk mindnyájan olyan zsarnokoktól, kik a' szentek szentében is a' 19d. század derekán szertedulognak a' lelkiösmeret szabadságán. A' népnek szava, Isten szava, s kit a' nép egész kárhozzal sújt, távol é ahoz az Isten ostora? 17) Az erkölcsi haladás szép jelképét tisztelték megénk Rendei Veszprém megyének fölhlivásában a' nemzeti színház rendezését illetően. A' pesti divat 's ujságlapok, uracsok és szellemiak nyilváníták nem egyszer a' középponti színházi erkölcsi ültetők jelenetek iránt roszalásukat; s im lelkes törvényhatóságok is viszhangoztatják ezt, s erkölcsi hanyatlástól ovandók hazánk szívét és reményeit, a' szindarabok és előadásokat szoros vizsgálat alá kívánják törvény által rendeztetni. 18) A' nádori kapuk száma mint adózási kulcs megyénk nézve csökkentendő s csak illy föltétel alatt lesz megajánlandó az adó, mellyet illy helyzetben adózóink fizetni nem bírnak. 19) Erdély és a' részek visszakapcsolatása ürgetendő. 20) A' szólás törvényes gyakorolhatása

tekintetéből Veszprém indítványára a' törvénygyakorló ifjuság országgyűlés alatt rendbeszedendő. 21) A' 16 szepesi város becikkendező s ohajtása pártolandó a' k. városok iránti utasításra ügyelve. 22) Miután az adózók saját ohajtásukra a' vontatók ezuttal e' megyében visszaállítottak, e' példa nyomán Liptómege hason tárgy indítványa pártolatik. — 23) Több félreértés következtében határozassék meg törvényesen: 1 kaszás rét mennyi □ ölet foglal magában, egyszersmind osztályzata? 24) Az országos sörrelmek orvoslandók. 25) Országgyűlés alatt minden hónap első keddén közgyűlés fog tartatni, különben pedig fontosb kérdés esetén 8 nap alatt hivassék össze a' közönség. 26) Majus 15. törvényszék, julius 4d. jelentés közgyűlés.

Mosonymegyei közgyűlés (folytatása.) Az említett követválasztás az utóbb választott követet illetőleg, a' tisztikar s ezzel tartó értelmesség rész többségének kivított győzelmeül tekintendő, melly a' választott egyedek ismét jelleme s lelkülete után jól sikerültnek mondható; az ekép megürit hivalokra országgyűlés alatt s pedig Iső alispánul szeretett 2d. alispán, Nagy István, 2d. alisp. helyre nm. elnök ur által kiemelt jeles tehetségei, s atya néhai Zichy Károly gr. kitűnő érdemei tekintetéből Zichy Aladár gr. főjegyzőnek pedig főügyész Csepcsányi Gábor uu. helyettesítették; egyszersmind utasítás-készítés végett Torkos Mihály udv. tan. ur elnökle alatt egy számos tagból álló s kis vita után üléseinek nyilvános tartására kötelezett választmány küldetett ki, mellynek munkálata apr. 5. közgyűlésben felolvastatván, e' szerint az utasítás következkben állapítottat meg: 1) Az 1791. évi 13. t. cz. rendelete következtében a' k. k. előadások előleg tárgyalassanak. 2) A' nemzeti nyelvnek nemcsak Magyar- hanem Horvátországra nézve is, [ez utóbbiban a' municipalis jogok épségben tartása mellett] diplomatikai polczra emeltetése; 3) Ezen megyebeli porták számának csökkentése. 4) A' sóár ogyodalma megszabábul származó országos sérelem orvoslatása. 5) A' közadónak legjobb szállítása. 6) vallás tárgyában az 1840 országgyűlési határozat s ezen alapuló felírásnak pártolatása, nemkülönb amannak törvénybe iktatása, továbbá 7) a' vakok, siketnémák s örültek számára illő intézetek felállításá szorgalmaztassék. 8) Az országgyűlési ezállásoknak nemesség általi fizetése pártolassék. 9) Előleges vizsgálat mellett a' képviselői táblánál napló vezettessék. 10) Az előfogatok ne szüntessenek meg, hanem czélszerűleg rendeztessenek. 11) A' katonai kihágások fékeztesét czélzó javaslatból törvény alkottassék. 12) Nemesség által viselendő országos pénztár alapíttassék. 13) A' háziadó több rovatainak viselése ez idei január hó 10kén tartatott közgyűlésben a' nemesség által elvállaltván, ez uttal határozatott, hogy azzal egyszersmind követ urak egy igazságosb adókievetési kulcs kidolgozását indítványozva, ez ügyben kielégítő törvényt eszközölni iparkodjanak s ennek nem sikerülése esetén legalább a' pest-flumei, s pest-bécsi vasutak létesítését szorgalmazzák; a' nemesi ajánlatok kivetési kulcsnak czélszerűbb s alapos alkotását szinte sikerésíteni törekedjenek. 14) Az Ausztria s Magyarország közt fenálló vámok lehető eltörlésén is munkálkodjanak. 15) az értéköknél alantabb becsü apró ércz pénzfajok beváltása s megszüntetése is szorgalmaztassék. 16) A' sz. k. városok rendeztetését tárgyzó s egy ez iránt különösen kinevezendő kerületi választmány által készitendő munkálata a' törvényhatóságokkal megvitatás végett közöltessék. 17) A' megyei szerkezet hiányai lehetőleg szüntessenek meg. 18) Az országgyűlési rend és csend fenálló törvényink értelmében biztosíttassék. 19) A' szepesi XVI városnak becikkelyeztetése s 20) Lajta-Bruk városát illető magyarországi javaknak közadó alá vonatása szorgalmaztassék. 21) Köz megegyezés útján végzett urbéri perek a' megye törvényszékétől csak birtokon kívül vitessenek a' nm. httan elibe. 22) Az 1839—40d. évben alkotott hiteltörvények, a' mennyire szükséges, javíttassanak s világoztassanak fel. 23] Némely országos hivataloknak megürülések esetén az ország Rei által ezután titkos szavazat útján betöltendését határozó előbbi közgyűlési végzet T. . . M. . . indítványára megbukott s pusztán Torontálmegyeek e' tárgybéli végzete pártolatott. 24) Az 1000 ftot felül nem haladó csődperek ezentul uriszek előtt tárgyalassanak. 25) A' k. kincstár 65 ezer ftnyi tartozásának visszafizetése követeltessék. 26) Ausztria által előbbi időkben e' hontól elfoglalt sárfeneki urodalom s egyéb részeknek e' megyéhez visszacsatoltatása hathatósan szorgalmaztassék. 27) Veszely, pozsonyi hadpénztári ellenörnek

díjmelletti honfussitása pártoltassék. És ezek Mosony-megye utasításának főbb pontjai. Ezenkívül még a gyűlés folyama alatt a huszára 14rül 15 kr-ra emeltett; Vasnak pedig az ismert népnevelési adóztatás tárgyában f. h. érkezett leiratból eredő sérelme nem pártoltatott. —

Komárommegyei közgyűlés. April. 3kán kezdettük főispáni elnöklet alatt követutasító különben évnegyedes közgyűlésünket, mely, nem mellőzhetvén el a' m főispán urnak méltányosság-lehető kormányzatát, türelmesen, igen is nagy szélesedben folyt le a' hét utolsó napjaig. Legelsőben is a' követutasítás pontjai vétettek föl, melyek közül a' nevezeteseket im e' következőkben adom: 1) A' szólásszabadságon ejtett sérelmekre, névze abban állapotok meg a' RR., hogy mivel a' választmányilag bevégzett bünt. törvénykönyvben a' politikai vétségek különben is meghatározatának, a' követek azon törvénykönyv ugyanazon részének minél előbbi fölvetését sürgecsék, mitől ha elűtetnének, a' szólásszabadságot régebbi utasítások nyomán személyenyileg tárgyaltassák. 2) A' népnevelésbeni intézkedés az 1790: 67dik czikk szerint a' statusok jogának mondatván, miután 1836dik évben a' kormány ez ügyben olly választ adott, miszerint arról ő maga fog gondoskodni, a' kormány részéről kifejtett ez elv ellen a' népnevelési ügy feletti nemzeti gondoskodás joga védelmezessék; egyébiránt annak minél előbbi munkába vételére szorgalmazassék. 3) A' hazainyelv tökéletesen függetlenítessék olly formán, hogy minden közigazgatási dologban egyedül csak az használtassék. 4) A' vallásbeli törvényjavaslat sükerítettessék; egyébiránt minthogy az által a' különböző vallások teljes egyenlőségre nincsenek emelve, a' követutasítás szerkezetébe további tartalékképen, ezúttal tétetett; továbbá a' vegy. házasságokból született 's törvényességi kérdés alá kerülhető gyermekek törvényeseknek jelentessenek ki. 4) A' hadi adó ne öregbítettessék, minek védelmére indítványoztatván egyszersmind, hogy minden évben tartatnék országgyűlés — elfogadtatott, annyi-val is inkább, mivel annak elfogadására némely hervadt constitutiók bennünket különben is eléggé intenek, nem is említve a' sok megszüntetendő sérelmet és teendőket, melyek az évenkénti országgyűlés után könnyebben és hamarabb is lennének elintézhettek. A' követek választása azonban 3 esztendőre terjedjen. 5) Az országos ügy mint a' kerületi üléseknek rendes hírlapszerű nyomott naplója legyen. 6) Az ország címere és színei használtassanak általában és mindenütt. 7) Az összehalmozódott táblai perek vesztelő állapotát tekintve kívántatik, hogy a' kir. táblának egyik osztálya kizárólag csak bűnperek vizsgálataival foglalkodjék. 8) Az orsz. hivatalok candidatioja ne elegy ülésben, hanem a' táblánál külön külön bontassék fel, erről pedig a' megye, mielőtt a' választás megtörténhetnék, adandó utasításul előleg tudósítassék. 9) A' visszacsatolt részek összehivatni sürgettesenek. 10) Minden kormánysszék (s hatóság magyar peccséttel éljen. 11) A' főispánok eddigi egyoldalu esküformájajavítottassék. 12) A' magokat honfussitálni akarók előbb a' megyékkal ismértessenek meg, a' díj pedig soha és senkinél ne maradjon el. Egyébiránt a' külföldi magnások azért, hogy honfussitának, országgy. szavazattal ne bírjanak. Általában igen nagy figyelmet érdemel az indigenák elrendezése. 13) A' Bécsben concurráló iskolatanítóknak a' magyar honiak felett tapasztalt előbbkelő sérelmül jegyeztetett föl. 14) A' kereskedelem névze, miután a' haza közgazdasága nyomasztó állapotának 's az ország által elszegényülésének okát a' RR. abban találják, hogy az ország határit környező vám- 's harminczadvonatok, egyenesen az ausztr. ör. tartományok érdekében kezeltetvén, a' törvényhozás befolyása nélkül mind a' hazai földbirtokosok között tartatnak, mi okból, hogy ezen nyomasztó állapot minél előbb megszüntessék, a' közlekedési eszközök tökélyesítése leginkább szükséges, e' végett a' magy. tenger mellékeknek hazánkali összeköttetésére vaspályát kívánnak létesíteni; úgy mindazáltal, hogy e' részben a' mennyire czélszerűen lehet — vízi út is, mint olcsóbb használtassék. A' kereskedési egyéb út-vonalokat pedig, az alábbi módon alakítandó nemz. közpénztár segédelmével kívánják ahavamárabb jó karba tétetni. Ennek folytában azon javaslatot, hogy az orsz. utvonalokon mindenki által egyenlőn fizetendő vámok szedessenek: az olly adózás költséges léte, 's a' szegénységet is leginkább terhelő, de a' nemzet érzelmeivel is legkevésbé összhangzó természetét tekintve, el nem fogadják, hanem azt kívánják, hogy a' fő

köereskedési vonalok az országgyűlésen meghatározatván, a' mennyiben készítésükhöz pénzerő kívántatnék, az említett nemz. közpénztárból, az adózók által illő arányban teljesítendő fuvarok és kézi munkák kellő használata 's a' jelenleg munkátlan katonaságnak is e' czélra fordítása mellett készítettessenek. (Folyt. követ.)

Szatmármegyei közgyűlés.

— Vége. — Az előző önkormányzat eltöröltetett, de úgy, hogy világos utóvizsgálati törvények alkottassanak, melyek a' sajtó kihágásai és féktelenségei ellen, akár a' közállományt és fejdelem személyét, akár vallást és morált sértsenek, elegendő biztosságot nyujtsanak, ugyszint az irói tulajdont is biztossítsák. A' kir. városok Debreczen körlevele szerint rendeztesse, 's szavazatuk csak akkor szabályoztassék, midőn a' városok belsejében a' kívánt feltételeknek megfelel; ezen szavazat kulcsaul, az összes népesség, a' porták száma 's a' választók száma ugy szolgáljanak, hogy ezek összevetéséből közép arány tétetvén, hárommal osztassanak el és ez legyen alap. — Főkörmányzóik az egyformaság és a' megyékkel rokonulás kedvéért a' főispánok legyenek. — A' közigazgatási tárgyaknak a' törvényes ügyektől külön választását ezen megye már a' mult országgyűléseken utasításul adta. — A' büntető ügyek elrendezésére névze vár az országos választmány munkálatától, melyeknek sajtó útján eszközözendő közrebocsátásáért az 1842. decemberi közgyűlésből már folyamadott. — A' nép képviselőlet — mivel a' megyei követek által különben is képviseltetika' nép — megtagadtatott. — A' választmány még csak ennyire haladt, — de hiszen — mint némelyek mondák, — a' többi tárgyakon hamar keresztül lehet menni. — Lépjünk most már által, a' gombolygó dohányfüst miatt sötét teremből a' közgyűlési terembe. Az értelmi kapacitások mind két oldalon — már valahára — mindnyájan jelen valának, de az elkezelt oldaltól — nem tudom mi okból — csak ritkán és futólag emeltetett szó — Jelesb tárgyak a' következők voltak: olvastatott egy h. tan. intézvény, melyben a' megye kérésére, a' bérczi útkészítésre segédemül 4000 pfrint rendeltetett a' só fölemelt árából kiűzetetni; ennek következtében egy küldöttség nevezetett, mely az ajánlott pénzből Mack Ádám rendszere szerint, az ajánlkozók által annyi utat készítessen, a' mennyi a' kiszámítás után azon summából telik. — Megyei intézkedés végett följelentetett, hogy a' m. petri cath. lelkész, azon helységbeli közbirtokos 's nyugdíjazott kapitány Forster Ferencnek helyét hitvallásu nejét, a' köztetembe temetteti nem engedte, sőt a' mélyen szomorodott férjét oda utasította, hogy a' holtat temettesse a' löherés kertbe; e' botrányos ténynek vegyes küldöttség által leendő megvizsgálása szükségesnek találtatván, a' megyés püspök megkérte, hogy a' papi rendből egy tagot a' megyei küldöttséghez nevezzen ki. E' tárgy, minden jelen voltak indulatait annyire fölzigatá, hogy a' följelentett lelkészre a' criminalis actio már szinte kimondatott. — Azon indítvány, hogy az elnök alispán minden közgyűlés alkalmával a' megye állásáról, igazgatási történetéről tudósítást tegyen, elfogadtatott. — A' scontro felolvastatott 's bezzeg voltak mentegőzések! 's átláttuk, hogy a' scontronak haszna van, de csak úgy ha felolvastatik. — Az urbéri telken lakó nemesek még sem irattak össze, hanem mégis legalább már, nem sok híja van. Azon nemesek, kik kétségeküli 's identificált urbéri telken laknak, tüstint adó alá vettettek; — a' kétséges telken lakók pedig egy választmányhoz — mely a' jövő gyűlésen ülend össze — utasítottak, hogy próbáikat előadják. — Az első alispán a' megyei pénztárakat megvizsgálván, följelenté, hogy az előfogatra, jelenleg 8000 pfr. megy föl, holott néhány évvel ezelőtt, csak felényire rugott. E' kérdés hosszú vitaközásra adott alkalmat, de a' visszaélések ellen óvszerek nem találtattak, 's jövőndőre névze meghatározatott, hogy a' legközelebbi tisztválasztás után, minden tisztviselő kész pénzzel fizesse az előfogatot, 's a' kifizetett összeget minden évnegyedes gyűléskor egy választmány előtt liquidálván, kapja vissza pénzét a' pénztárból. — Egy körülmény a' legkomolyabb arcot is mosolyra deríté, jelesül egy tb. — ki 6 év óta van megyei zár alatt, de miről ő semmit nem tudott, sem az ellene, mint vesztegető ellen, roszkaróji által támasztott panasz vele nem közöltetett, kérte a' zár feltörését, ez olly kor maradványa, melyben a' sine me, de me könnyen elsiklott. — Olvastattak több megyéinek jelesul Nógrádnak, Liptónak és Tolnának körlevelei, melyek az éjszaki óriás veszélyes terjeszkedését festik, ezek pártoltattak, 's egy olly szellemű fölírás —

mellyben a' letapodott lengyel nemzet ujonan leendő föltámasztása is kéretik — meghatározatott. — Pártoltatott Pozsonymegye levele is, az országgyűlési követek szállásai iránt, egyébiránt felírásban megkérte ő felsége, hogy a' legközelebbi országgyűlést Pestre hija össze. —

Máramarosmegyei közgyűlés

— Vége. — Az imint elősoroltakon kívül igen számos körlevél és indítvány tétetett és pártoltatott, de czélom inkább megyénk szellemi ismértetése levén 's különben sem akarván a' t. olvasókat az igen megszáporodott törvényhatósági tudósításokkal terhelni, az utasítás több pontjait elmellőzöm, de ezekből is átlátszik hogy megyénk szelleme, lassan lassan a' kor kívánatához csatlakozzék 's haladáshoz, mert nem is lehet az olly megyének nem fejlődni 's a' haladástól elmaradni, hol a' tanácskozásokban rendszerint a' sanior pars határoz és az anyagi erő ritkán használtatik. — Tisztelni kell mindig a' véleményt és inkább ohajtom hogy valamely megye állandóan a' conservatismus zászlója alatt viaskodjék, mint most a' haladáshoz majd a' maradáshoz csatlakozzék 's állhatatlan jellemet öltönsön fel; mert az olly következtelenségek egyeseknél is rosztatásuk; egyébiránt a' jelen gyűlés megyénk nagy napjához tartozék, mert a' személyeskedést kerülve mindenki csak a' közjót czélozá, és ki mit tett, azt meggyőződéséből tette, vitaközásink is haladást tanúsítanak. — Végül hibának tartanám, ha ifj. Asztalos Pált a' közvéleménynek be nem mutatnám, ki a' kérdések 's eszmék körül nézetit kifejtvén, egy jeles dolgozatot mutatott be tanácskozásink elősegítésére 's könnyítésre szolgálódot, és így igen sajnáljuk, hogy ezen munkálatot, mely megyénk levéltárának egyik jelesb disze lehetett volna, a' megye sajtójává nem levé, mely szintén egykor századok multával, midőn a' jelen kérdések is mind életbelépének a' nemzet és megye élet typhására világot és ismértetést leendő vetendő. Köszönet érte hű polgár! azon embertársaid nevében, kiknek jobb létére szenteléd munkás perczeidet. — Épen levelem rekesztésekor érkezett meg főispánunk levele az országgyűlésre meghívó leiratot velünk tudató, szerinte követek választása aprilis 26án leend. Szöllösy Balázs.

Spanyolország.

(Espantero a' cortest személyesen nyitotta meg. Ministerségmódosítási hir. A' higanybányák Rothschild kezeiben.) April 3kán fényes ünnepélyel nyitá meg Espantero a' cortest; követek és tanácsosok nagy számmal voltak jelen, don Francisco családjából azonban senki nem volt látható. A' királyné 8 lovas diszhintóban ült Espantero jobbján. A' trónbeszéd Espantero olvasá föl, melyben leginkább a' pénzügyre törekszik a' cortest figyelmét vonni, törvényjavaslatok előterjesztésit igérvén egyszersmind a' csökkent országos hitel helyreállítására. Inté továbbá a' cortest, mikép az ország czélszerű törvényeket vár tőle a' nemzeti jólét minden ágának emelésére, hogy a' királyné, kezébe veendvén a' kormányt, ne ütközzék akadályokba, melyek őt népe boldogításában gátolhatnák. A' külföldi viszonyokat röviden csupán változatlanoknak mondá a' trónbeszéd 's a' gyűlés legmelyebb esőndben oszlott el. Egyetlen éljenzés sem hangzott. — Hire jár Madridban, hogy a' ministerek nagyobb része lemondott, mi igen valószínű, mert a' választási végeredvényből nem jósolhatni tulnyomó többséget a' mostani ministerség részire. — A' higanybányákat Rothschild bérelte ki, 's reménylik, hogy ez esemény kedvezőleg fog a' spanyol papirok becsére hatni, valamint Madridban, ugy különösen a' külföldi piacokon is. — Mentfort hg már elhagyá Madridot, 's mondják, hogy eszében sem volt Izabella királyné keze után esengni. — Cataloniában a' rablócsapatok folyvást dulakodnak, minek elnyomására Zurbano minden községet felelőssé tőn a' határi közt elkövetendő rablásokra névze. —

Anglia.

Az idén igen nagy kívándorlás készül az egyesült három britt királyságból főleg a' gyármunkás osztály részéről. A' skot kiköltözök leginkább Canadába vonulnak, az angolok 's irek pedig az egyesült státusokba. A' czélszerűleg létegesített kívándorlás csakugyan egyetlen eszköz Anglia 's Irlandban a' tulnépességen 's nép's munkás kézműves inségén segíteni. — Egy pár hét előtt ismét több rendű szomorú hir érkezett az angol partoknál történt hajótörésükről. — Egy csapat angol tiszt és hajós legény Chinában egy porcellántornyot kirablottak 's becses nagy darabokat vittek el belőle ma-

gokkal. A porcellántorony így megrongáltatása ezen mintegy 40 főnyi pusztító által olly elkeseredést okozott a' chinaiaknál, hogy majd vérengzésre került a' dolog. Cantonban színházat nyitottak az angolok 's eddig nagy szerencsével, mert minden este telisded zsúfolva chinaiakkal kik szivesebben sereglenek ide bérfizetéssel mint ingyen pagódjaikba (templomaikba) London hat-ezer vendéglő 's kávéházzal bir 's 20 színházzal, éven-kint háromszáz millió példány hirlapot ad ki, 's postája hetven millió levelet küldöz szét. — Napier tábornok egy 2700 főnyi britt-hindu katonasztályaival, melyet három az Indus folyamot elfoglalni akaró angol gőzös gyámolított f. é. febr. 17én 22 ezerből álló beludzs serget tönkre vert Hyderabadnál, ezer holtat 's 4000 sebest hagyott csatatéren a' szind had, 15 ályuit 's így egész pattantyszerét elveszté. Az ellenséges szind emírek közül hat elesett, az életben maradtak pedig hadi fogolyképen hódoltanak meg. Az angol győztes csapat 254 holtat 's sebesültet számít. Az ősz Napier golyózápor közt rettenetlenül 's mindenütti jelenlétével intézte 's határozta el az ütközet sorsát 's mégis sértetlenül maradt a' kétségbeesés bátorságával küzdött hetszer annyi számú ellenség többrendű megrohanásai közben is. —

(Uj merény a' királyné 's Peel ellen. Évnegyedes bevétel. Az udvari költő hivatala megürült.) A' kormány, mint látszik szilárdul el van határozva folyvást legnagyobb szelidséggel bánni azon örültekkel, kik a' királyné 's Peel ellen mintegy vetélkedve lépnek föl. Így legközelebb april elején, midőn sz. Pál templomában a' királynéért imádkozott a' pap, egy fiatal ember pisztolyt süttött reá, melly azonban szerencsére csütörtököt adott. A' bűnös tébolydába vitették, melly rövid idő alatt egészen meg fog telni azon hősökkel, kik illy botor kaland által alkalmasint csak kényelmes életmódra ipar-

kodnak vergődni. Peel szállására is ujra egy gyanus külsejű férfi törekvők belopózkodni, de még jókor tova utasíták. — Az évnegyedes bevételi jegyzékből kitetszik, hogy az országos jövedelem valamennyire emelkedék ugyan, de a' kiadásokat még sem leend képes egészen kiegyenlíteni, 's így a' jövedelemadó sem termé meg az ohajtva várt gyümölcsöt. — Southey udvari költő meghalván, hivatalát az öreg Wordsworthra kívánta ruházatni a' királyné. de a' 72 éves aggasztán e' kitüntetést megköszönté 's nem fogadta el. —

Franciaország.

A' 70 éves Dorsaz, ki a' Simplon hegyeni híres átmenetnél kalauza volt Napoleonnak, meghalozott. Ez mentette meg Napoleon életét, annak öszvérét megkapva, midőn épen uratul egy szörnyű mélységbe bukandó félben vala. Napoleon nagyilekűen akará őt megjutalmazni 's jövedelmét biztosítani, de Dorsaz szivesebben hajlott a' pénzhez, mellyből szülőföldén függetlenül élhetett, mint csakugyan élt is. — Lamartine-nek a' mostani követkamrában tartott két beszéde öt hét alatt négyszer nyomtatott ujra, minden ízben száz-százezer példányban, mégis elkapdozták, illy politikai öntudattal bir a' francia nép, nálunk most még tán csak ingyen kelne el annyi; minthogy Lamartinenek óriásilag növekedő népszerűségétől tartani kezd az udvar, Thiers megbízott el-tül, hogy a' követkamrai baloldal (az ellenzék) kormányát minden áron iparkodják magának megszerezni. — Cabrera tábornok Lyonban él jelenleg csupán a' felsőbb katonai [hadvezérl] tanulmányoknak szentelve minden idejét (mellyek hiányát nyilván táborzási gyakorlatban éreznie kelle) 's főleg Napoleon, Károly [hg, 2dik Fridrik, Jomini st. munkáival foglalkozik szünetlenül, mi miatt ritkán is látható; 's mivel még csak 32 éves, még nagy hadi pálya áll nyíltan előtte, annál inkább

mivel Spanyolországot olly igen ismeri. — Algirből a' daczos arab törzsek 's kabylok elleni táborzások fölöl nem igen kecsesgetők 's vigasztalók a' magányos hírek 's nagy részben megezőfollják 's elhomályosítják a' Bugeaud által legujabban hirdetett fényes sikert.

(Coburg hg Parisban. Pótlék a' guadeloupi nyomorrul.) Coburg hg, Klementine hgnő jövendő férje Párisba érkezett, 's a' kir. palotában lakik. — A' kis parisi gróf rövid idő mulva külön udvartartást fog kapni. Point-a-pitrei hírek szerint a' kiástatott halottak száma tulmegy már Gezen 's a' lakosság életben maradt részét jelenleg sárgaláz pusztítja. A' folyamok még mindig olly zavarosak, hogy egyetlen e g é s z s ó g e s ital-víz-hez is alig juthatni. A' kormány 3 millió frankot küldé már a' szerencsétlenek fölségelésire, de ez olly kevés, hogy a' gyarmatosak általános kölcsönhez leendnek folyamodni kénytelenek. —

Portugalia.

(Angliával még semmi szerződés. A' püspökök kevesbítettése tervben.) Aberdeen lord válasza Portugalia ajánlatira a' vámjegyzékre nézve Lissabonba megérkezett. Az angol kormány nem fogadván el azokat, oda utasítá követét hogy az egy hónap előtt adott szabályokhoz szorosan ragaszkodják; remélik, Portugalia engedni fog, sőt engednie kell, mert különben Portóban más lázadás üt ki, 's már a' Duero-vidék szőlőmivelőji közt jelenleg is nagy az ingerültség. — Az egyházi ügyek miniszterétől az nyilvánult, miszerint a' kormány a' püspökök 's káptalanok számát jóval csökkenteni szándékozik, 's mivel ebben a' pápai követ is megegyezik, a' terv azonnal cortes elé fog terjesztetni. A' tized eltörlesztése után a' status nem birja természetesen a' püspökök jelen nagy számát tartani.

É R T E S I T Ó.

Gőzösek indulása

Bécsből Pozsonyba 's Pestre mindennap folyó aprilis elejétől kezdve indul utasok számára egy gőzös délut. 2 órákor. 'S minden vasárnap reggel egy más egy napalatt.
Pestről Pozsonyba 's Bécsbe aprilis 1. kezdve szinte mindennap utasok számára egy gőzös regg. 7 órak. 's minden szerdán 's vasárnap regg. egy rakhajó.
Zimony 's Drenkova felé: utasok számára hetenkint kétszer hajnalkor t. i. minden kedden Mohács 's Vukovára 's minden pénteken Mohács 's Eszék re indul e g y g ő z ö s. 'S Pest 's Drenkova közt pedig minden 14 napon egyszer megfordul egy vontató gőzös.

Most hagyá el a' sajtót, 's Pesten minden könyvárusnál megszerezhető:
„Hazánk egyik igen jeles főispánjának nyilván tett Politikai hitvallása, gr. Dessewffy József jegyzékeivel bővítve.“
Ára 10 kr. e. pénzben.

A' sajtó ajól épen most került ki illy című munka:

Országgyűlési Tárcza 1830ról.

Közli **Bertha Sándor.**

Tartalma: A' k. k. meghívólevél a' koronázó országgyűlésre, a' k. k. előadások-kir. kötéslevél, — a' kerületi országos, vegyes 's kültanácskozási ülés-ek, üzenetek, felirások, k. k. leírások kivonatban, — a' törvények magyarálat, mutató, 's az ország rendjeinek névlajstroma. — Velin Sad rét, ol-dalvást a' lapokon apróbb betűkkel a' contextus foglalatra. 300 lap. Ára bo-rítékba fűzve 2 p forinton kapható Pesten april Stul fogva minden pesti könyv-árusnál, Antal Mihály n. casinókönyvtárnok urnál 's a' kiadónál Gránátos utca 462 sz. Libasinczky átházban a' 2d. emeleten a' 13dik sz. lakáson. 3—3.

ORSZÁGGYŰLÉSRE

használható, nemzeti uj diszöltöny t. i. Zrinyi, mente, dolmány, mellény 's nadrág divatosan készítve 's gazdagon arannyal ékesítve, a' hozzá tartozó arany-övel, kardkötővel, 's vitézkötéssel igen jutányos áron eladandó. Pest n Ország-ut 572. sz. a. emeletben jobbra. 1—3.

Egyesületi hirdetés.

A' pélyi, akolhádi, sülyi, kőtelki, szögi, szentiványi, besenyözögi, kürti, ugy-szinte jász-kis-éri, jász-ladányi határookra özönlő Tisza árjának ezélszerü tölté-sokkal való meggátolására, ezen hasznokat árasztó munkának köztanácskozás mel-letti kivitelére mindazon t. ez. részvényes tagokat, kik mind az 1840ik évi nov. 23kán, mind az 1841ik évi sept. 6d. Heves városban tartott közgyűlésekre külön külön kezembesített levelek által meghívtak 's az előleges munkálatok megtétele 's eszközése végett egységre 's egyesületre léptek: a' vízmentesítendő földek-nek térképével 's a' közelebbi közgyűlésen elhatározott 's mindenki vel tudott e-lőleges költséggel, f. é. maj. 8d. regg. 9 órákor, ismét Heves mezővárosban, tu-lajdon házamban elnökletem alatt tartandó harmadik közgyűlésre tisztelettel meg-hívom. Kelt Ujzászon 1843d. apr. Skán. Báro O r c z y György.

T. Nógrád megyebeli Balassa-Gyar- ves munkának árcsökkentés útján elvál-mat mezővárosban a' vgyei büntető fog-lalására esőd nyitattott, mellynek határ-ház építése elrendelve levén, a' kőmi-napjaul f. e. april 24d. délutáni órái első

alispáni hivatal szállásán tüzetvén ki, a' vállalkozni kívánók az napon t. Nógrád-megyebeli BGYarmat m. városban megje-lenésre 's bánathér melletti vállalkozás-ra felszólítottak; addig is pedig az e' részben készített terv B-Gyarmaton a' várnagyi hivatalnál mindenkor megte-kinthető. F r i d e z k y Lajos, tek. ns Nógrádmegye első aljegyzője. 3—3

Ménesebeli lovak.

A' szent-lőrinczi pusztán, Pesttől egy órányira, f. évi majus t. jén 73 db neme-sített méneslő, arab 's angol származás-ból, 's pedig:
10 db 1 éves csikó,
8 „ 2 „ 3 „ esődör,
18 „ 2 „ 3 „ kanezaesikó,
5 „ 4 „ 5 „ teli 's félvér mén,
21 „ 4 „ 5 „ betanított háticas 's koesiló,
7 „ 5 „ 6 „ csikós anyakaneza,
4 „ anyakaneza csikó nélkül,
készpénz fizetés mellett árverés útján, a' legelőbbet ígérőnek eladotnak; reggel 9 órákor, 8 nappal az árverés előtt az el-adandó lovakat az istállóokban mindenki megtekintheti. 3—4.

Jelentés

A' nméltóság m. k. udvari kincstár rendeletéből ezennel kö-hírré tétetik: hogy az 1842dik évben termett diósgyö-ri 's hegyaljai borok kisebb részletek-ben magány-egyezés útján bármikor elad-hatók. Az eladandó borok ara a' diósgyö-ri kamrai igazgató hivatalnál meg tud-ható, 's ugyanott a' t. ez. vevők a' bo-rok nemei iránt bővebb fölvilágosítást nyerhetnek. 3—3

Vendégfogadó-árenda.

Kaszálóval 's szabad legelővel. Törtelen, t. Pestmegyében Cegléd, A-bony, Szolnok, Cibakháza 's Nagy-Kő-rös m. városok közt az erdélyi, bekési 's aradi országutban helyezett, mintegy 1500 lakost számláló nemes gyarmatban egy vendégfogadó a' szükséges istállóval, szin-nel, több holdnyi kaszálóval 's öt ezer hold-tal meghaladó legelőn birkat 's szabad számban tartható joggal folyó 1843. sz. Mihály napjától kezdve több esztendőre haszonbérbe adatik. Az érintett vendég-fogadó egyenesen a' nagy országút tövé-ben fekszik, melly a' Pestre 's Bécsbe haj-tatni szokott számos göboly 's hizlalt sertés falkák szállítására szolgál 's portékát 's egyéb terhet le- 's felszállító oláh

szekerezők 's kereskedőknek legjártabb utja egyszersmind. Az árenda föltételei meg tudhatók Törtelen Tóth Ferencz í-s-pánnál 's a' Jelenkor szerkesztőségénél. 3—5.

Királyi haszonvételek bérbe-adása.

A' nagyméltóság m. kir. udv. kincstár rendeletéből közhírré tétetik: hogy f. e. Julius hó 25dikén kamrai Ungvár vá-rospan az urodalmi igazgatóság hivata-los szobájában tartandó nyilvános árve-rés útján köv. kir. haszonvételek fognak haszonbérbe adatni u. m.

- 1) Az ungvári fejrőhajó koresma,
- 2) Árok. 3) Felső-Domonya. 4) Gerény.
- 5) Hosszumező. 6) Huszák. 7) Hutta. 8) O-Kemence helységekben a' koresmál-tatás az ahoz való épülettel. 9) Nagy-Lázon a' koresmáltatási jog. 10) Nevez-ke. 11) Radvány. 12) Rahonca hely-ségeken koresma 's koresmáltatás. 13) az ugynevezett Veres koresma. 14) Kosz-trinán. 15) Lyuttyán. 16) O-Sztuzsicsán, 18) Uj-Sztuzsicsán, — 18) Verchovina-Bisztrán a' koresmák 's koresmáltatás, nemkülönbön 19) az ó-kemencei, 20) a' dubrinési, 21) a' kis-bereznai, 22) a' nagy-bereznai malmok.

A' bérleti kívánók elegendő bánat pénzzel 's készpénzbeli, vagy egyéb szükséges biztosítással ellátva, a' fenirt napra 's helyre ezennel hivatalosak. 2-3.

226.] A' bánági kir. örökalapítványi esákovári 's nagykövéresi urodalmakban létező 's 33,581 pozs. mérőből álló kuko-ricza mennyiségnek részint apródonkinti részint nagyobb quantumokban eladátá-sa a' nm. m. k. lttan. kegyelmes végze-ményénél fogva elhatározva levén, az apródonkinti eladás Csákovárott 's NKö-velesen is mart. 29kén megkezdett; a' nagyobb m. nyiségekbeni eladásra néz-ve pedig három rendbeli közönséges ár-verés Csákovárott az nrodalmi tisztí író-teremben 's pedig az 10,000 p. mérőből álló mennyiségre f. évi april 20kán, a' második 10,000re majus 20kán 's végtére a' harmadik szinte 10,000 p. mérőből álló quantumra julius 4én mindenkor a' szo-kott délelőtti órákban tartatni fognak; mellyekhez a' venni kívánók szokott bán-atpénzzel ellátva megjelenni hivatalo-sak. Csákovár mart. 21kén 1843. A' kir. közalapítványi bánági javak igazg. által.

P. Perlaky Károly, s. k. praefectus. 3—3.